

Työntekijä vai yrittäjä työeläkevakuuttamisessa

Reilua työelämää 19.3.2025

Monika Sievänen

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Mistä asioista ETK:lta kysellään?

- Kevytyrittäjän nimikkeellä tehdyn työn työeläkevakuuttamisesta, mm. kuljetus- ja rakennustoimialoilla, asiakaspalvelu- ja myyntityössä
- Laskutuspalveluyrityksen LPY käytön vaikutuksesta työeläkevakuuttamiseen
- Muutostilanteista työsuhteen työsopimuksesta oman palvelun myynniksi kevytyrittäjäsopimuksella

Työeläkelainsäädännössä lähtökohtana kaksijako: työntekijät - yrittäjät

- Ansiotyötä voi tehdä työsuhteessa tai yrittäjänä
- TyEL:ssä työsuhteella tarkoitetaan työsopimuslaissa määriteltyä työsuhdetta
- YEL:n mukaan yrittäjänä pidetään henkilöä, joka tekee ansiotyötä olematta työsuhteessa tai virka- taikka muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa
- YEL ei tunne kevyt- tai raskasyrittäjää vaan yrittäjän, ei ole kevytYEL:ä vaan YEL

Kun työn tekemiseen liittyy useita toimijoita

Jotta työeläkevakuuttaminen kohdentuu oikein

- Toimijoiden roolit on määriteltävä
- Ketkä ovat sopineet työn tekemisestä?
- Keiden välillä on muu kuin työntekosopimus?
 - Jos ei ole osapuolena työntekosopimuksessa
 - > ei ole työnantaja eikä toimeksiantaja
 - > ei ole työeläkevakuuttamisvelvollisuutta

Työsuhde – yrittäjätyö – työvoiman vuokraus –
työvoiman välitys – alihankinta – laskutus – muuta?

Työnsuorittajan - kevytyrittäjän – alustatyönsuorittajan asema työeläkevakuuttamisessa

- Ratkaistaan **työeläkelakien** mukaan, työsuhde-yrittäjä –rajanvedon avulla
- Työeläkevakuuttamista eivät ratkaise esim.:
 - sopimuksen tai työnsuorittajan nimike (palvelusopimus, kevytyrittäjä)
 - sopimuskirjaukset (tämä sopimus ei perusta työsuhdetta)
 - LPY:n käyttö suorituksen laskuttamiseen / maksamiseenvaan ratkaisevat lakisääteiset kriteerit ja tosiasiallinen tilanne
- Työeläkevakuuttamisvelvollisuus on olemassa, vaikka osapuolet ovat arvioineet työntekosuhteen luonteen työeläkelainsäädännöstä poikkeavasti

Ennakointi ja työeläkevakuuttamisen korjaaminen

- Työeläkevakuuttaminen kannattaa selvittää samalla kun sopii työstä, työn kestäessä ja työn päätyttyäkin voi selvittää
- Työnantajan tulee järjestää työntekijälleen TyEL:n mukainen työeläketurva
 - työnantaja vastaa koko TyEL-vakuutusmaksun (ta-osuus + tt-osuus) maksamisesta
- Yrittäjän tulee järjestää itselleen YEL:n mukainen työeläketurva
 - takautuvasti voi vakuuttaa kuluva + 3 välittömästi edeltävää kalenterivuotta
- Työeläkevakuuttamisen virhetilanteet korjataan tarvittaessa jälkikäteen
- TyEL/YEL-vakuutus voidaan saattaa voimaan pakkovakuutuksella

Alusta asti oikein!

ETK:n ja työeläkelaitosten rooli

- Työeläkelaitokset
 - ensisijainen TyEL/YEL-neuvonta työnantajille, työntekijöille, yrittäjille
 - **ensin yhteyttä eläkelaitokseen** työeläkevakuuttamisen selvittämiseksi
- Eläketurvakeskus
 - ratkaisee hakemuksesta päätöksellä sovelletaanko työhön TyEL:ä vai YEL:ä, jos sovellettavasta työeläkelaista on epäselvyyttä
 - antaa yleisneuvontaa työeläkevakuuttamisessa
 - valvoo, että työnantajilla ja yrittäjillä on työeläkevakuutus
 - saattaa TyEL/YEL-vakuutuksen tarvittaessa voimaan pakkovakuutuksena

KIITOS!

www.etk.fi

www.tyoelake.fi

www.telp.fi

